

Szívvvel és lélekkel

Bónyai István, az MSZMP Központi Bizottságának legfiatalabb tagja, 33 éves. Hatvani otthonában beszélgetünk. Előttünk az asztalon hímzett terítő, virág, üdítő. A szobában Hi-Fi-torony, utazások apró emlékei, számítógép, egy cserép leander, a bútorokon porvédő huzat. A feleség a konyhában főz, mindenütt rend van, tisztaság — nyugodt hétköznap délelőtt.

— Taktaszadán születtem 1955-ben. Apám hivatásos katona volt, tiszthelyettes, Miskolc környéki lak-tanyákban nőttem föl. Éppen húsz éve, hogy Hatvanba költöztünk. Szóval katonák közt fölnőtt gyerek voltam, láttam, milyen fegyelem volt ott, ezt próbáltam a saját életemben is megvalósítani, több-kevesebb sikerrel. Meg ennek hasznát veszem az emberekkel való bánásmódban is. Elsősorban persze magamat kellett fegyelmeznem, mert nem mindig azt láttam magam körül, amit elképzeltem.

Felnéztek rám

1970-ben fejeztem be az általános iskolát, na, utána mit csináljak? Közel állt hozzám az autószerelés is, de még inkább a festés, ügyes voltam, szépen rajzoltam, festettem. Még Miskolcon vettünk egy régi Opel Rekordot, használtam; apámmal átfényeztük, jól sikerült. A szüleim nem bánták volna, ha vendéglátós leszek, szakács vagy ilyesmi, de a fényezés nekem nagyon tetszett. Beérkezik a műhelybe egy ütött-kopott jármű, aztán amit kiad az ember a kezéből, az csillogó-villogó. Nem voltam különösebben jó tanuló, de ha valamit megszerettek velem, azt szívvvel és lélekkel csináltam. Autófényező lettem. Minden autóhoz úgy fogtam hozzá, hogy széppé kell varázsolnom, a gazdájának örömeire is. A főzés megmaradt hobbinak, ha a feleségem későig dolgozik, én főzőcskézek itthon.

A szakmunkásképzőben egy idő után előállt az iskola KISZ-titkára, hogy ki akar belépni a KISZ-be. Az osztály négyötöde jelentkezett, engem választottak KISZ-titkárnak. Az általános iskolából olyan tudást vittem magammal, hogy a szakmunkásképzőben jó négyes tanuló lettem. Ekkor éreztem először, hogy felnéznek rám a tudásom miatt, ez nagyon jó érzés. Meg igyekeztem emberien is beszélni, hogy ne bántsak meg senkit, ez biztos olyan védekezésféle is, hogy engem se bántsanak. De azért ott volt a legtöbb csalódásom a mozgalomban, a KISZ-tagtársaim miatt. Sok kudarcom volt, biztosan a tapasztalatlanságom miatt is, nem megfelelően készítettem elő a rendezvényeket, mindig sokan voltak, akik ígérettek, hogy jönnek, aztán nem jöttek. Ennél több kudarcom aztán nem is igen volt, szerencsés és boldog embernek tudom magam, nem is gondoltam volna, hogy nekem egyszer családom lesz. Nyúlajakkal születtem, sokat gúnyoltak emiatt, de anélkül is azt hiszi az ember, ekörül forog a világ, félénk és gátlásos vagyok ma is, még mindig el tudok pirulni.

Mikor elvégeztem a szakmunkásképzőt, a mostani munkahelyemre kerültem, a Volán 4. számú vállalatához. Akartam volna változtatni, hiszen mindig személyautókkal szerettem volna foglalkozni, itt meg buszok, teherautók voltak a kezünk alatt, de mire átmehettem volna az AFIT-hoz, megszoktam itt, együtt voltam az osztálytársaimmal is, szóval maradtam, gondoltam, majd eljárom a maszekhoz. Így is volt, azok meg rám bíztak olyan romos autókat is, hogy egy felnőttnak is becsületére vált volna, hogy kipofozza. Egyébként most már nem a fényezőben dolgozom, egy tizenöt főnyi részleget vezetek, a karbantartókat, tagja vagyok a vállalati igazgató tanácsnak is. A fizetésem? 6900—7000 forint, amit hazahozok, meg a családi pótlék, három gyerek után 4400 forint. A feleségem is nagyjából ennyit keres, néha többet, mert ő éjszakai műszakban is dolgozik, forgalmi szolgálattevő a MÁV-nál. Nem élünk rosszul, de jobban szeretnék, mi megfogjuk a pénzt. Eddig géemkáz-tam, itthonra is vállaltam munkát, most ezeket abbahagytam. Várakozó állásponton vagyok az adó miatt. Béreltem egy kis földet, eddig csak a kiadás volt vele, én nem is igen

érték hozzá, inkább a feleségem. De csinálni kell, mert valamiből meg kell venni a gyerekeknek a ruhát, meg a Túró Rudit. Azért is szüneteltetnem kell a szakmámat, mert az egészségre káros, a sok festékpör megtámadja a légutakat.

Amit egy kétkezi munkás mond

Egy ideig el voltam foglalva a harccal, hogy elfogadjanak, mint szakmunkást. Közben szervezőtitkár lettem a KISZ-ben, kényelmes volt második embernek lenni. Közben KISZ-bizottság lettünk, több mint száz taggal, egy évig KISZ-bizottsági titkár voltam. Nehezen vállaltam, mert éppen akkor lettem az MSZMP KB tagja. De előbb elmondom, hogy léptem be a pártba. 1976-ban hívtak, akkor voltam 21 éves. Olyan misztikusnak láttam akkor még a pártot, azt gondoltam, ez élcsapat, magassabbrendű szervezet, nem éreztem magam alkalmasnak, hogy belépjek. Láttam sok olyat is, aki nem oda-váló, az igaz, de magára a pártra fölnéztem. Akkor aztán feladatokat adtak: megmozdulásokat, május elsejét szerveztem. Nem zaklattak, de odafigyeltek arra, amit csinállok, dicsértek, jó szót kaptam. Így léptem be 1977-ben. Rögtön egy pártcsoport élére kerültem, ahol én voltam a legfiatalabb, de elfogadtak, jelöltek a kongresszus küldöttei közé is. Nagy öröm volt és nagy félsz is. Aztán tagja lettem az MSZMP KB-nak.

A KB-tagok felét ismertem a tévéből, engem meg senki, nehezen oldódom amúgy is, de kaptam biztatást, meg találkoztam magamfajtákkal, úgy van, hogy a szünetekben egymással jobban elbeszélgetünk. Milyen a KB? Sokkal közvetlenebbek, keményebbek a felszólalások, mint a megyénéél, nincs kendőzés, nem kérnek föl hozzászólásra, ha van mondanivalód, mondjad. Én is felszóltam, sokat készültem rá, de nem maradtam szégyenben. A szünetben gratuláltak, még csend is volt, míg beszéltem, pedig nem mindig van így.

Reális célok

A gondolataimban a legtöbb helyet a családom foglalja el, az anyagi javak előteremtése a munkával, a küszködés. De emellett soha nem felejtkeztem el arról sem, hogy a KB tagja vagyok, és ehhez méltóan kell viselkednem. De azt sem felejttem el, honnan jöttem. Volt rá példa, hogy mikor *elvégeztünk egy munkát*, meghívtam a munkatársaimat a kocsmába egy sörre, én persze nem ittam, mert én vittem őket a kocsimon, de mutatni akartam, hogy azért, mert magasra kerültem, még itt élek köztük. Ért engem vád is, hogy „kije lehet ennek odafönt, még lakást is kapott”. Hát nem kaptam, és most örülök is nagyon, hogy így alakult. Hat év alatt három házat építettünk föl, a szüleimét, a hugomét, meg a mienkét. Még nincs is egészen kész, ami pedig megvan, azt mind mi csináltuk, tapétáztunk, barkácsoltunk. Pedig közben tanultam mindig. Hétéves korom óta egyfolytában részt veszek valamilyen szervezett oktatásban. Érettségiztem, marxista középiskolát, egyetemét végeztem, most járok szakosítóra. Egy év maradt ki, akkor mint hegesztő betanítottmunkás-papírt szereztem, összekapcsolódiik a fényezés-sel, legyen mihez fogni, ha munkanélküliség lenne, bár engem úgy érzem nem fenyeget, de nem árt mindenre fölkészülni. Csak azt bánom, hogy nyelveket nem tudok, de meg fogok tanulni azt is.

Most több időm van a gyerekekkel foglalkozni, a nyakamon csüggnek, mikor hazajövök, néha el is küldöm őket, olyan fáradt vagyok, de hát értük csinálom. A számítógép se szimbólum, nem másnak akarok én bármit megmutatni, hanem, hogy nekik már természetes legyen a kezelése. A legkisebb fiam hároméves, a betűket még nem ismeri, de a számítógépet már ügyesen kezeli.

Mit szeretnék még elérni? A háromszor nyolcat, hogy egy egyszerű munkás, aki becsületesen ledolgozza a nyolc órát, jól élhessen, színházba, kirándulni járhatson. Egyébként megpróbálom reálisan látni a dolgokat. A gyerekeket is arra neveltem: megvalósítható céljaik legyenek.

Rehák Aranka